

A HALÁSZAT MINDEN ÁGAZATÁT FELÖLELŐ SZAKLAP.

KIADJA: AZ ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET ♦ ♦ SZERKESZTI: UNGER EMIL DR.

:: :: Kéziratok és szakkérdések :: ::
a szerkesztőség címére küldendők.

Előfizetési díjakat és hirdetések az
Országos Halászati Egyesület
(Budapest, V. ker. Kossuth Lajos-tér 11
:: :: II. emelet 213.) fogad el. :: ::

Szerkesztőség: Budapest,
II., Herman Ottó-út 15. sz.

M. Kir. Halélettani és Szenny-
víztisztító Kísérleti Állomás

MEGJELENIK EGYELŐRE MINDEN HÓ KÖZEPÉN.

Az Országos Halászati Egyesület tagjai ingyen kapják.

Nemtagoknak előfizetési díj: { Egész évre 12 pengő.
Fél évre 6 pengő.
Külföldre egész évre 16 pengő.

:: :: Verantwortlicher Redakteur: :: ::
Dr. EMIL UNGER.

:: Administration: Ungarischer ::
Landes Fischerei Verein,
BUDAPEST, V.,
:: :: Kossuth Lajos-tér 11. II. 213. :: ::

Redaktion: Kgl. Ung. Ver-
suchsstation für Fischerei-
biologie und Abwässer-
seitigung Budapest,
II., Herman Ottó-út 15. sz.

HALÁSZAT = (FISCHEREI)

FACHBLATT FÜR DIE GESAMTINTERESSEN DER FISCHEREI

Organ des Ungarischen Landes Fischerei Vereins Budapest.

TARTALOM: Hivatalos rész. — A Winkler-féle vízvizsgáló módszerek és azok alkalmazása a limnológiában. *Dr. Maucha Rezső.* (Folyt.) — Német halászati kongresszus Bécsben. *Dr. Lukács Károly.* — Megfigyelések a ponty himlőbetegségéről. *Krivánek Ferenc.* — A kaposvári országos halászati kiállítás. *Fischer Frigyes.* — Társulatok—Egyesületek. — Újdonságok—Vegyesek. — Arjegyzés. — Hirdetések.

INHALTSANGABE FÜR DAS AUSLAND: Amtliche Mitteilungen. — Die Winkler'schen Wasseruntersuchungsmethoden und deren Anwendung in der Limnologie. (Fortsetzung.) — Deutscher Fischereikongress in Wien. — Beobachtungen über die Pockenkrankheit der Karpfen. — Die Fischereilandesausstellung in Kaposvár. — Gesellschaften u. Vereine. — Neuigkeiten. — Vermischte Mitteilungen. — Fischpreise. — Annoncen.

ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET.

HIVATALOS RÉSZ.

M. kir. földművelésügyi miniszter
69.710/1929. IX. 2. szám.

A pézsmapocok írtása tárgyában folyó évi június 4-én 66.800. szám alatt kiadott rendeletem alapján eddig minden elejtett pézsmapocok után az Országos Halászati Felügyelőség 10 (Tíz) pengő jutalmat fizetett ki.

E jutalomdíjat jelen rendeletem keltétől fogva öregebb pézsmapocok után 2 (Kettő) pengőben, a fiatalabb pézsmapocok után pedig 1 (Egy) pengőben állapítom meg, mely összeget ezentúl nem az Országos Halászati Felügyelőség, hanem a m. kir. Rovartani Állomás (Budapest II., Kitaibel Pál-utca 1.) fogja kifizetni.

Aki tehát pézsmapocokot ejt el, az ezentúl a pézsmapocok teljes hosszúságú farkát az elejtés helyének megjelölésével a Rovartani Állomásnak küldje be, vagy személyesen szállítsa be, mikor is a beszállított teljes hosszúságú fark ellenében a fenti összegű díj azonnal kifizettetik, illetve a beküldőnek póstautalvány útján azonnal megküldetik.

Felhívom Címet, hogy jelen rendeletemet a legsebésebb körben tegye közhírré s egyben minden erejével hasson oda, hogy e veszedelmes kártevő minél eredményesebben irtassék.

Budapest, 1929. szeptember hó 26-án.

A miniszter helyett:

Prónay s. k.
államtitkár.

A Winkler-féle vízvizsgáló módszerek és azok alkalmazása a limnológiában.

Irla: Dr. Maucha Rezső.

(Folytatás.)

2. A vízben oldott levegő meghatározása.

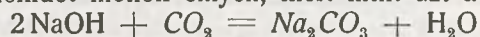
Az előbbeni fejezetben megismerkedtünk a vízben oldott oxigéngáz jodometriás úton való meghatározásával. A természetes vizek azonban a légkörrel való állandó érintkezésük folytán nemcsak az oxigéngázt, hanem a légkör többi gázait is felveszik, ennél fogva az oxigén mellett nitrogént, argont (elenyészően kicsiny mennyiségben a többi ú. n. nemes gázokat, mint héliumot, neont, kryptont és xenont), továbbá széndioxidot is tartal-

maznak. E gázok együttes térfogatát — a széndioxidé nélkül, — igen egyszerűen és mégis meglehetősen nagy pontossággal határozhatjuk meg *Winkler Lajos*²³ egyik 1915-ben közzétett módszerével. Meg kell itt említenünk, hogy nevezett szerző már 1901-ben is leírt egy hasonló elveken alapuló eljárást, mellyel azonban itt nem óhajtunk részletesen foglalkozni, mert ez a módszer laboratóriumi felszerelést igényel.²⁴ Az alábbiakban ismertetendő módszer az oxigéngáz meghatározását külön is lehetővé teszi és azon alapszik, hogy a vízben oldott gázokat a vízből széndioxiddal kiűzzük, nátrionhidroxid-oldat felett felfogjuk és együttes térfogatukat megmérjük. Majd az oxigéngázt erre alkalmas vegyületekkel elnyeletjük és a térfogat csökkenéséből annak mennyiségére következtetünk.

A gázok kiűzése úgy történik, hogy a vízmintába előbb márványt adagolunk, majd pedig sósavval elegyítjük azt. A márvány ugyanis kristályos, tehát nagyon tiszta kalciumkarbonát, amely sósavval az alábbi egyenlet értelmében széndioxidgázt fejleszt:

A széndioxid igen apró buborékokban fejlődik és a víz egész tömegében csaknem egyenletesen eloszolva, folytonos áramban emelkedik felfelé a palackban. Az apró széndioxid-buborékok relatív felülete igen nagy és minthogy a víz a levegőtől el van zárva, az egész rendszer úgy foghatjuk fel, mintha a víz szerfölött nagy felületen egy tisztán széndioxidból álló légkörrel érintkezne, amelyben tehát az oxigénnek, nitrogénnek és argónak részleges nyomása nullával egyenlő. Nyilvánvaló, hogy amennyiben a gázfejlődés kellő ideig tart, a fizikakémia törvényei értelmében a fent említett gázok teljesen átdiffundálnak a széndioxidba, amely azokat magával ragadja. A kiűzött gázokat ezután már csak a széndioxidtól kell elkülönítenünk, hogy térfogatukat megmérhessük. Erre a célra használjuk a nátriumhidroxid-oldatot, amely a széndioxidot mohón elnyeli, mert mint azt a

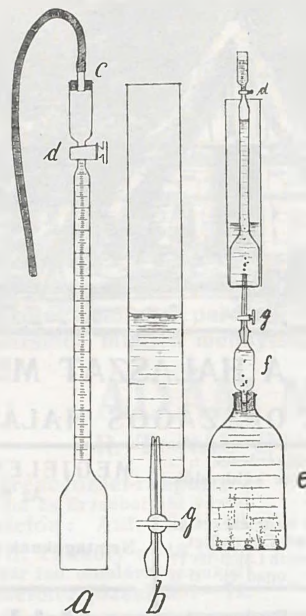

egyenlet mutatja, a nátriumhidroxid és széndioxid egymásra való hatásakor nátriumkarbonát és víz keletkezik. Ha tehát a vízből kilépő gázi nátriumhidroxid-oldaton vezetjük keresztül, akkor annak egész széndioxid tartalmát megköthetjük, a vízből kiűzött oxigén- és nitrogén- (+ argón) gáz azonban apró buborékok alakjában tovább hatol és alkalmas mérőcsőben felfogható. Az elmondottakból megérthetjük azt is, hogy vízben eredetileg oldott széndioxidgáz miért nem szerepel a megmérendő gázok között.

A meghatározásokat mármost a következőképen végezzük:

A vízmintákat a szükséges óvatossági rendszabályok szem előtt tartásával a jodometriás oxigén-meghatározásnál már leírt kb. 250 cm³-es, de pontosan ismert térfogatú palackokba merítjük, előzőleg azonban a palackok mindenikébe 5 grammnyi borsószem nagyságra zúzott, sósavval maratott márványdarabkát teszünk. Minthogy a palackból a márvány térfogatával megegyező térfogatú vízmennyiség kiszorul, az eredmények kiszámításánál a víz mennyiségéből a márvány térfogatát (5 gr márvány térfogata 1.84 cm³) majd le kell vonni. Fontos, hogy a márványdarabkák méretei a fent említett borsónagyságtól lényegesen ne különbözzenek, mert tapasztalás szerint ennél a szemnagyságnál fejlődik a széndioxidgáz a célnak legjobban megfelelő mértékben. A sósavval való előzetes maratás azért szükséges, mert csak az ilyen márvány használata esetén indul meg a széndioxid-fejlődés azonnal, amint az a sósavval érintkezésbe kerül. A márvány-törmelékét nagyobb darabokból álló (lehetőleg carrarai)

fehérmárvány-hulladékból magunk készítjük. A törmelék közül a megfelelő nagyságú szemeket kiválogatjuk és lombikban 10%-os sósavval néhány percig maratjuk. Ezután a folyadékot leöntve, a márványt desztillált vízzel megmossuk, levegőn szárítjuk és porüvegben készletben tartjuk.

7. ábra.

Ha a meghatározásokat a helyszínén végezzük, akkor a 7. sz. ábrán látható 2.5 cm átmérőjű és mintegy 20 cm hosszú henger alakú edénybe (b) 10%-os nátriumhidroxid-oldatot öntünk és beléje állítjuk az ábrán mellé rajzolt (a) 10 cm³ űrtartalmú 1/10 cm³-es beosztással ellátott és alul harangszerűen kiszélesedő mérőcsövet (gázbüretta). Ezután a mérőcső csapja felett elhelyezett tölcészerű edényke szájába illesztjük a C egyfúratú dugót, melynek fúratába gumicsővel felszerelt üvegcsövet dugtunk. A gumicső szabad végét szájunkba véve a nátriumhidroxid-oldatot a d csap megnyitása után a mérőcsőbe szívjuk, ügyelve arra, hogy a mérőcső felül összeszűkülő részében buborék vissza ne maradjon. Ezt úgy érjük el, hogy a szívást mindaddig folytatjuk, míg a nátriumhidroxid-oldat a csapon keresztül hatolva a tölcészerű edénykében meg nem jelenik. Ekkor a csapot elzárjuk, a szívócsövet pedig dugóstul kivesszük a tölcésből. Célszerű, ha a 10%-os nátriumhidroxid-oldat minden literében előzőleg 50 gr seignette sót (borkősavas kálium és nátrium) is oldunk, mert a kísérlet folyamán a gázmérőcsőbe esetleg behatoló kevés kalciumkloridtól okozott zavart ezáltal elkerülhetjük és így a gáztérfogat leolvasását pontosabban végezhetjük.

(Folyt. köv.)

TECHET RÓBERT

okleveles mérnök BUDAPEST

Vállalja HALASTAVAK tervezését és építését, régi tavak reorganizációját, tavak intenzív racionális kezelését, termések külföldi értékesítését, öntözések, lecsapolások tervezését és építését, földbirtokok felmérését, parcel-lázását, mérnöki és halászati szakvélemények készítését.

VIII., József-körút 43. sz. II.

TELEFÓNSZÁM: József 429-22.

Német halászati kongresszus Bécsben.

A német halászati egyesület ezidén az osztrák fővárosban tartotta meg évenként más és más német ország területén rendezni szokott egyhetes kongresszusát. Az osztrák halászati szövetség éppúgy tagja ugyanis a Deutscher Fischerei-Vereinnek, mint a bajor vagy mecklenburgi országos halászati egyesületek, az Anschlusst tehát a halászat terén megvalósították már osztrák szomszédaink. A szeptember 16. és 21. közt lezajlott kongresszuson, különösen annak az utolsó napon Laxenburgban tartott díszülésén lelkes beszédek adtak hangot a hatalmas német és a kicsiny osztrák testvérnépet egyesítő kulturális és érzelmi közösségnek.

A kongresszus első napján délelőtt a *tógazdasági* bizottság, délután a *folyóvizek* bizottsága ülésezett. A délelőtti előadások közül figyelemreméltó volt *Haempel* bécsi tanár folytatólagos beszámolója a halak vitamin-szükséglete tárgyában folytatott vizsgálódásai eredményéről,¹ továbbá *Wohlgemuth* (Drezda) előadása az elmúlt rendkívül hideg tél kártételeinek okairól és tanulságairól. Ezeknek az előadásoknak bennünket is érdeklő lényeges pontjait egyik közelebbi számunkban fogjuk ismertetni. A délutáni előadások jórésze a bennünket kevésbé érdeklő angolna- és lazacfenyészéssel és a halak jelzésével foglalkozott. Az esti órákban a *vízszennyezésekről* folytattak a gyakorlati halászt is nagyon érdeklő vitákat, melyekben *P. Schiemenz* tapasztalatainak tárházából sok tanulságos, az Altmeister jóízű előadásában humorosan ható esetet adott közre. A német vegyipar fejlettségére jellemző, hogy sok vízszennyező gyár rájött arra, hogy a szennyvíztisztító berendezésekkel olyan értékes vegyi anyagokat tudnak a vízből visszanyerni, melyek fedezik, sőt felül is múlják a tisztítóművek létesítési és fenntartási költségeit.

A második tanácskozási nap délelőttje a *természetes vizek* halászati gazdaságának volt szentelve. Egy jónemű hivatásos halásznak, *Stropahlnak* a csuka tenyésztéséről tartott előadása majdnem három óráig tartó megbeszélést váltott ki a bizottságnak úgy gyakorlati halászokból, mint halbiológusokból álló tagjaiból. Jól illusztrálta ez az eleven vitatkozás azt a fontosságot, melyet — hazánkkal ellentétben — Németországban a csuka tenyésztésének és halászatának tulajdonítanak. Délután háromig halászati közigazgatási és jogi kérdésekkel foglalkoztak és az édesvizek halászati statisztikájával, melyről az ifjabb *K. Schiemenz* tartott nagy felkészültséggel előadást. A délután és este hátralevő része társas kirándulások (Kobenzl, Grinzing) és jókedvű „Heurigerabend“-nek volt szentelve.

A harmadik napon a *hivatásos halászok* aktuális problémáiról tanácskoztak a hasonló nevű szakbizottságban, így a halászok nehéz gazdasági helyzetét vitatták meg, főleg a folyami halászokét; a halak élve tárolásáról, a halőrök védelméről, a halászati szakoktatásról, a hivatás és sport fogalmi elkülönítéséről tartottak előadást; a déli órákban a szakosztály elnöke, *Rosengarten Ottó*, zártkörű megbeszélésre hívta egybe a hivatásos halászok és a sporthorgászok vezető képviselőit, hogy a sporthorgászat — korábban izgalmas vitákat provokáló — kérdésében közös platformra hozza össze a mindig szemben álló érdekeltiségeket; ügyes taktikával sikerült is egy három pontba foglalt színtelen javaslatban foglalni össze a pénteki Halászati Tanács elé terjesztendő kívánalmakat. Délután a sporthorgászati bizottság, este pedig a lazackérdés albizottsága tanácskozott.

¹ L. Halászat 1928. januári szám.

A negyedik napon délelőtt a *tudományos bizottság* tartott előadásokat a hivatásos halászok élénk részvétele mellett, mikor is *Willer*, *Demoll*, *Scheuring* és *Wundsch* professzorok számoltak be a halak növekedése — táplálkozása — és némely betegségéről folytatott vizsgálódásaik eredményéről. Délután a *salmonidák* (pisztráng-félék) bizottsága ülésezett, este pedig a német halászati egyesület igazgatótanácsa készítette elő a másnapi Halászati Tanács elé terjesztendő költségvetési és egyéb javaslatokat.

Az ötödik napon az összes német államok és tartományok hivatalos kiküldötteiből alakult *Német Halászati Tanács* ülésezett, melynek a halászság egyetemét is érdeklő határozatait csak később lesz alkalmunk ismertetni.

A péntek délután egy jól megrendezett kirándulásnak volt ismét szentelve; ezúttal társasautókon Mödling, Hinterbrühl, Stift Heiligenkreuz és Helenental-on át Baden volt a célpont, hol a városi tanács bő ozsonnával vendégelte meg a kongresszus tagjait.

A hatodik napon a laxenburgi kastélyban folyt le ünnepies külsőségek között a kongresszus díszülése, melyen az üdvözlő beszédek elhangzása után három vetített képekkel illusztrált előadás nyújtott szórakozást a szakmabeli részletkérdésekbe kissé belefásult halászagyvelőknek. Nem egyhamar felejtjük el *Lübbert* halászati igazgató (Hamburg) exotikus képekkel tarkított élvezetes előadását Chile halászatáról, melynek megszervezésével őt bírta meg a chilei kormány, s ebből a célból nyolc hónapot töltött Lübbert a chilei vizeken. *Neresheimer* dr., az osztrák halászat központi igazgatásának vezetője az osztrák halászatról és haltenyésztéséről adott képekkel megvilágított áttekintést, végül *L. Brühl* dr. berlini tanár a Németország és Ausztria közötti halászati kapcsolatokról világosította fel a már egyre materiálisabb táplálékra éhes közönséget. Mint egyetlen magyarnak a társaságban, az előrehaladt ebédidő dacára, jólesett leolvasnom a bemutatott grafikonról, hogy Németország édesvízi halbehozatalában Magyarország körülbelül 57%-al első helyen áll, utánunk jönnek Jugoszlávia, Csehország, Románia, Franciaország stb.

Az előadások után az osztrák kormány vendégszeretetéből társasbéd volt, melyet a komoly és derűs pohárköszöntők hosszú sorozata fűszerezett.

Vasárnap reggel a kongresszisták mintegy 50 főnyi csapata a Salzkammergutba rándult ki, az Attersee melletti Weissenbachban ezidén létesített és *Haempel* tanár vezetése alatt működő hydrobiológiai állomás megtekintésére. Egy kisebb csapat, köztük e sorok írója, a *Czerny* tanár vezetése alatt álló dunai hydrobiológiai állomást tekintette meg (Bécs közelében), ahol igen szerény környezetben zajtalan és komoly tudományos munka folyik.

A német Halászati Tanács a jövő évi halászati kongresszus helyéül a Rajna melletti Bonnt jelölte ki.

L. K.

Megfigyelések a ponty himlőbetegségéről.

Tógazdaságokban a pontynak egyik leginkább elterjedt és ismert betegsége a himlő. Okozója ezideig tudomásom szerint ismeretlen. A szakirodalom ugyan sokat foglalkozik vele, de a vélemények e betegségről mégis nagyon különbözők. Egyesek szerint csak olyan tavakban lép fel, melyek rendszeren le nem csapolhatók és ki nem száríthatók. Némelyek szerint a tó fertőzött, mások szerint a tenyésztőrsz, sőt némelyek a kizáró-

lagos csillagfürt-etetésnek (avitaminosis) is tulajdonítják. Maga a betegség igen figyelemreméltó, mert nagyon elharapódzhatik, annyira, hogy a gazdaság rentabilitását is veszélyeztetheti. Előfordult a kezelésem alatt lévő tógazdaságban oly nagymérvű fertőzés is, hogy a kétnyarasok közül a lehalászott darabszám 30 %-a is többé-kevésbé himlős volt. Mivel azonban az erősebben megtámadott egyedek növekedésben igen visszamaradnak, ez súlyban csak 10—20 % veszteséget jelentett.

A betegség az egynyaras ivadéknál fel nem ismerhető. Nagyon ritkán találtunk még a legnagyobb fertőzés idején is egy-egy darab ivadékokat, amelyen a himlő már felismerhető volt. Más halon a betegséget csak két esetben észleltem és pedig egy esetben egy kárász és ponty kereszteződésen, egy más esetben pedig kárászon. A betegség mindig a második nyár május, június havában kezd kiütni és a kezdő stádiumban pirosas fekélyszerű dudor alakjában jelentkezik és csak azután képződik a hal testén a tejüvegszerű lepedék. Amely hal testének feléig himlővel van borítva, azt kár is télire elraktározni, mert biztosan elhullik. Az erősen fertőzött egyedeknél igen gyakori jelenség a gerinc-csont puhasága, porcszerűsége. Az ilyen hal farka oldalt köralakban a fejhez könnyen visszahajlítható. Az olyan fertőzött egyedek, melyeken a himlő csak kisebb foltokban borítja a testet vagy az úszókat, a harmadik évjáratra kihelyezhetők, mert ezek, tapasztalatom szerint, a harmadik év őszére a bajt rendesen kiheverik. *Azt sohasem tapasztaltam, hogy himlőmentes, kétnyaras hal a harmadik évjáratban himlősödött volna meg, sem azt, hogy a betegség hirtelen megszűnt, majd újra kifejlődött volna.* A himlővel fertőzött kétnyarasokat mindig külön telettettem. Kísérletképpen a lehalászás őszén mindig helyeztem közéjük 50—100 drb. himlőmentes, nagyságuk szerint könnyen megkülönböztethető két- és háromnyaras pontyot, de sohasem tapasztaltam azt, hogy ezek közül a következő tavaszra csak egy is meghimlősödött volna. *Megfigyelésem szerint, amely halon a himlő a második nyáron július hó végéig fel nem lép, az többé nem is fertőződik. 12 évi tapasztalatom és megfigyelésem alapján az a véleményem, hogy a ponty himlőfertőzése már egynyaras korában következik be és rendesen csak az erősen beltenyészített igen közeli vérrokonságban lévő apa- és anyapontyok ivadécai hajlamosak ezen meghetegedésre.* Megfigyeléseim legalább is ezt látszanak igazolni. Amikor ezelőtt 12 évvel, tavasszal kis tógazdaságunk vezetését, mint kezdő halász átvettem, itt igen rossz növésű, vadponty formájú beltenyészített törzset találtam, melyet még az évben kiselejteztam. Ivadék az évben nem volt, de volt cca. 1000 drb. kétnyaras 30 dekás átlagsúlyú visszatarított ponty, mely kb. 20 %-ban többé-kevésbé himlős volt. Ezek más, himlőmentes tógazdaságból vett egynyaras ivadékkal keverve helyeztetek ki. Az őszi lehalászáskor a himlős háromnyarasok néhány darab kivételével letisztultak, a kétnyaras hal pedig teljesen himlőmentes volt. *Vagyis a himlős háromnyarasok a himlőmentes kétnyarasokat nem fertőzték.* Az ugyanezen és következő évben részben a varáslói, részben az iharosi tógazdaságból beszerzett igen nemes tenyészpontyok ivadékain a himlőnek évekig nyoma sem mutatkozott. Vért nem frissítettem, hanem successive évenként válogattam a legszebb formájú és legjobb növésű háromnyarasokból néhány tenyészállatot, az öregebbeket pedig évenként kiselejteztam. Így erős beltenyészítéssel, bár igen szép formájú és gyors növésű törzset neveltem ki, de a nyolcadik évben a himlő kezdett már szórványosan jelentkezni, a kilencedik évben

a kétnyarasoknak már cca. 10—15 %-a himlős volt, a tizedik évben 25—30 %-a, dacára annak, hogy ez évben a tavakat csak későn árasztottam el vízzel, hogy jól kiszáradjanak és égetett mésszel is erősen fertőtlenítettem. 1928. év tavaszán kísérletképpen, bár volt bőven ivadékunk, 2500 drb. ivadékot vettem más, himlőmentes tógazdaságból. Ezt két kis tóba külön, nem keverve saját, fertőzött ivadékunkkal, helyeztem ki, de természetesen olyan tóba, amelyben a megelőző évben a saját himlős halunk volt. Az ezen két tó felett levő tóban, melyek vize ezeken átfolyik, a saját, fertőzött ivadékunkból helyeztem ki. A tavakat ezen évben is meszeztam égetett mésszel. Az őszi lehalászáskor az idegen ivadék teljesen himlőmentes maradt, dacára annak, hogy fertőzött tónak a vize folyt át rajta, a saját ivadékunk pedig újra 25 %-ig himlős lett. A f. é. tavaszán az összes anyahalaimat kiselejteztam, úgyszintén ivadékait is és két idegen tógazdaságból szereztem be ivadékot és háromnyaras anyajelölteket. Kísérletképpen saját, fertőzött ivadékunkból 8000 drb. legerősebben fejlett 5 dekás ivadékot azonban visszatarítottam és nyujtásra egy hat k. holdas tóba helyeztem ki. Egy másik $\frac{3}{4}$ k. holdas tóba ugyancsak nyujtásra 1000 drb. 5 dekás idegen himlőmentes ivadékot helyeztem ki. A két tó termőereje kb. egyforma. Mindkét tóban ugyanazon eleséggel etetek, a $\frac{3}{4}$ k. holdas tóban 1 drb. ivadék 90 deka eleséget, a 6 k. holdas tóban 50 deka eleséget kap, ez a tó az etetésen kívül még hetenkint 16 mm. érett istállótrágyát is kapott május 1 től mostanáig. Az eredmény már is konstatalható. A saját ú. n. fertőzött ivadékunk 20—25 %-ban himlős, az idegen ivadék himlőmentes, úgy a nyujtásra, mint a hizlalásra kihelyezett. Levonjuk tehát a következtetést, hogy a *pontyhimlőtől nem a tó van fertőzve, illetve a fertőzött tóban sem bír a betegség elharapódzni, ha életerős törzs ivadékát helyezzük bele.*

Hogy a ponty fertőzése már egynyaras korában következik be, azt abból következtetem, hogy a tőlem származó ivadék minden esetben meghimlősödött és pedig oly arányban, mint nálam, más olyan tógazdaságban is, ahol eddig himlő nem volt, sőt két esetben új tóban is. Avitaminosis, különösen csillagfürt-etetés aligha okozza a bajt, mert tógazdaságomban fellépett a betegség olyan tavakban is, ahol csillagfürttel sohasem etettem, ezt látszik igazolni különben az a körülmény is, hogy új tavakban, ahol a hal igen jó fejlődést mutatott, szintén fellépett a betegség, ha az ivadék himlős tógazdaságból való volt. Azt azonban tapasztaltam, hogy a nyujtásra holdanként 1000—1200 drb.-bal népesített tavakban kevesebb ellenállást tanúsított a hal a himlővel szemben, mint a rendes népesítésű hizlalótavakban, ahol az elhullási % mindig jóval kisebb volt, ami azt látszik bizonyítani, hogy a nyujtó tavakban már a nyár folyamán sok hal elhullott a himlő következtében. A hiányos táplálkozás tehát csak fokozza, de nem okozza a bajt. Megfigyeléseimből az is megállapítható, hogy *a tavak kiszáritása és mésszel való fertőtlenítése a himlőt meg nem szünteti, ha a törzs kicserélése ezt meg nem előzi;* ezt különben bizonyítja azon tény is, hogy teljesen új tavakban is minden esetben meghimlősödött a tógazdaságból származó hal.

Végeredményben azt a tényt állapítottam meg, hogy a pontyhimlőtől, mint veszélyes fertőzőbetegségtől úgy látszik nem igen kell tartani, ha a vérfrissítésről kellően gondoskodunk. Ha egy tógazdaságban szórványosan is, de kezd jelentkezni, azonnal gondoskodjunk vérfrissítésről, ahol pedig már meg van a baj, ott cseréljük ki az egész törzset és szerezzünk be idegen, távolabb fekvő

tógazdaságokból anya- és apahalakat és a haj meg fog szűnni, természetesen csak az esetben, ha az a tógazdaság, ahonnan tenyészanyagunkat beszerezzük, teljesen himlőmentes. Ezt azonban sohasem lehet megállapítani az anyahalakról, mert ha az anyahalakon külsőleg nyoma sem látszik a himlőnek, ivadékaik azért himlősek lehetnek, sőt minden esetben himlősek is lesznek, ha ezeknek már megelőzőleg is voltak himlős ivadékaik. Hogy valamely tógazdaság himlőmentes-e vagy sem, azt legkönynyebben a lehalászáskor a visszatartott kétnyaras pontyokon lehet konstatálni.

1929. július hó 24-én.

Krivanek Ferenc
urad. főerdész.

Figyelem! Halászkok!

Ritka alkalmi ajánlat!

Ajánlok impregnált 60 szemes kenderhálót méterenként 75 fill.-ért, pamutvarsákat, dobvarsákat, eresztő- és tükörhálókat feltűnő olcsó árban. ♦ Kérjen mintát.

Szoják Ernő halászmester Alberti - Irsa

A kaposvári országos halászati kiállítás.

Írta: Fischer Frigyes.

A Somogy megyei Gazdasági Egyesület megalakulásának 70 éves jubileuma alkalmából f. évi augusztus hó 24-től szeptember hó 2-ig országos mezőgazdasági és ipari kiállítást rendezett, mely hatalmas arányokban mutatta be a magyar mezőgazdaság, a magyar gyáripar és a kézművesség fejlettségét. A kiállítás a teljes siker jegyében folyt le, s országunk minden vidéke büszkén tekinthetett a külföld részéről is méltányolt és megcsodált kiállításra.

Ezen cikk a kiállítás egyik csoportját, a halászati kiállítást kívánja egyrészt azok elé tárni, akik a kiállítást — bármi okból — nem látták, másrészt pedig megörökíteni szeretné néhány szerény sorral azok érdemeit, akik ezen gazdasági ág méltó bemutatásán oly sokat fáradoztak. Aki a kiállítás idejét tekintve, a kánikula utolsó heteinek perzselő forróságát, s arra gondol, hogy ily időben akváriumban, élő halat tömegesen akarnak bemutatni, aki némileg ismeri, vagy hallott már az ezzel járó szinte leküzdhetetlen nehézségekről, az a kiállítás előtt biztosra vette, hogy a kiállított élő halak már a megnyitás napján sem lesznek élők. S mi történt? Az élő halak nemcsak a bemutatás napján, hanem azok jó része még a kiállítás utolsó napján is úgy élt, mint az első napon, s a nézőközönséget frissességével éppúgy gyönyörködtette, mint kezdetben. Csak a legnagyobb szakértelem, a legkörültekintőbb gondosság s a semmi áldozattól vissza nem riadó önzetlen munka tudott ilyen fényes eredményt elérni, amelyre minden kiállító büszke lehet.

A kiállítás vezetősége a halászati csoport elnökének dr. Goszthony Mihály jeles tógazdát kérte fel, aki a belé helyezett bizalomnak teljes mértékben megfelelt. Hónapokkal a kiállítás előtt fáradhatatlanul agitált a siker érdekében, rábírta tógazdáinkat a lehetetlennek látszó feladat megoldására, megnyerte a Balaton Halászati r.-t.-ot a kiállítás céljainak, felkérte az Országos Halászati Felügyelőséget és a Halélettani és Szennyvíztisztító Kísérleti Állomást a kiállításon való részvételre, végül az Országos Halászati Egyesületet is bekapcsolta a kiállítás sikerében való közreműködésbe, amely a „Halászat“ hasábjait készségesen átengedte a kiállítás híreinek közlésére.

Természetes, hogy ily egységes akarat és fáradozás olyan eredményt ért el, hogy a kiállítás halászati csoportja — pártatlan oldalról jövő vélemény szerint — a kiállításnak díszje, ékessége volt, amelyet a látogatók szárai nap mint nap, fáradhatatlan érdeklődéssel, hosszú sorokban néztek.

A kiállítás bejáratának közelében állt az izléses, nyers fatörzsekkel összeácsolt, nádtetős, gólyafészkés halászkunyhót ábrázoló halászati pavillon, melynek faanyagát gr. Jankovich-Bésán Endre, br. Biedermann Imre, a Kund-hitbizomány és dr. Goszthony Mihály jól ismert somogy megyei tógazdák ajándékozták. Voltak olyan lelkes haltermelők is, gr. Széchenyi Aladár és br. Kornfeld Móríc, akik, bárha nem állítottak ki, jelentékeny pénzáldozattal járultak hozzá a kiadások fedezéséhez.

A nyolcszögletű csarnok főbejáratán belépve az oldalfalak mentén és közepén 30 nagy akvárium volt (a földművelésügyi miniszter úr engedte át a mezőgazdasági múzeumból azokat), melyekben a kiállított élő halak nyüzsgő sokasága ragadta meg a szemlélő figyelmét. Mintha egy nagy víz fenekére került volna a néző, úgy nézhette közvetlen közelből a vizek elrejtett lényein, a halaknak életét.

A tógazdaság főhala, a ponty, minden évjáratban képviselve volt az ezévi ivadéktól kezdve a két, három évesen át a tenyésztésre szolgáló anyáig olyan minőségben, amelyet csak a leggyakorlottabb szemű szakértő tudott eléggé méltányolni. Magyarországnak évtizedek szorgalmával kitenyészített nemes pontytörzsei voltak itt láthatók, melyek még a külföldi közismert fajtákkal is bátran összemérhetők. A fajta szívósságát s a szállításhoz rendkívül ügyes és semmi áldozattól vissza nem riadó elrendezését jellemzi a Corchus Dezső és Zoltán biharugrai tógazdaságából kiállított halanyag, mely a nyári hőségben megtett több mint 450 km út után is úgy mozgott az akváriumokban, mintha alig néhány órával előbb került volna ki a tóból.

Nem haladhatunk el szó nélkül a Magyar Tógazdaságok r.-t. dunántúli törzsének gyönyörű példányai mellett, melyeknek minden évjárata látható volt a kiállításon. A r.-t. fali ábrái tanulságos képet mutattak halászatunknak egész Európába szétnyúló összeköttetéseiről.

Látható volt még fogas, süllő, compó, harcsaivadék s a Balaton Halászati r.-t. hatalmas élő harcsája. A fogassüllők 2—3 kg-os példányai, melyeket dr. Goszthony állított ki, még a 10-ik napon is éltek, ami szintén csaknem csodaszamba megy, mert ezen kényes halfajta az eddigi tapasztalatok szerint sem a szállítást, sem az akváriumban való tartást nem nagyon bírja.

Az élő halakon kívül nagy érdeklődést váltottak ki a Corchus Dezső és Zoltán által kiállított preparátumok, melyek a harcsának első 60 napi és a pontynak első 50 napi fejlődését tüntették fel. Ugyanúgy dicséretet

érdemel a Balaton Halászati r.-t. egész halászati felszerelésének, elsőrendű jegelt fogasainak, hallisztjének és gyöngyessenciájának bemutatása.

Az Országos Halászati Felügyelőség és Halélettani Állomás terjedelmes anyaga, térképei, falibrái, fényképei és különböző preparátumai szervesen egészítették ki a magyar halászat teljes képét.

Aranyérmes és a földművelésügyi miniszter úr tiszteletdíját nyerték (betűrendben): Corchus Dezső és Zoltán biharugrai, dr. Goszthony Mihály bárdibükki és a Magyar Tőgazdaságok r.-t. dunántúli tőgazdaságaiban kitenyészített élő pontyai. *Aranyérmes* nyertek: a Balaton halászati r.-t. és Meller Henrik csurgói tőgazda; *ezüstérmes*: gr. Széchenyi Emil, gr. Jankovich-Bésán Endre, Politzer István és a Kund-hitbizomány; *bronzérmes*: Gaal János, Ring Lipót és Samu; *elismerő oklevelet*: Halmos Imre.

Még csak annyit, hogy a kiállítást Bethlen István miniszterelnök úr, József főherceg és Magyarország mezőgazdasági kiválóságainak s hatalmas közönség jelenlétében nyitotta meg, s hogy a kiállítást a Földművelésügyi Miniszter Úr is megtekintette, aki több tiszteletdíjat bocsátott a kiállítás rendelkezésére.

Tőgazdasági teendők november hóban.

A lehalásztást ebben a hónapban be kell fejezni, mert a fagy bekövetkeztekor halászni s a hallal veszély nélkül bálni nem lehet.

A teelöket naponként többször meg kell nézni, hogy a víz hozzáfolyása és levezetése akadály nélkül történjék. A teelők őrzéséhez és körüljárásához a négy-lábú ellenségek ellen éber és jószimatú kutyát célszerű tartani.

A kiürített tavak lecsapoló-árkait, halágyát ki kell tisztogatni s ezek segélyével a tőfeneket lehetőleg teljesen ki kell szárítani. Ha a tőfenék már járható, tárcsás boronával, esetleg ekével a felső réteget fel kell tépni. Különösen hatásos a tőfenék feltörése, ha vastag iszapréteg fűdi azt. Növénnyellet benőtt tavakból először a növényzetet kell eltávolítani. A tőfenék feltörése után kat. holdankint 2—3 q égetett meszet célszerű kiszórni. A mész trágyaként is hat, de a mélyebb helyeken visszamaradt káros élőlényeket és szeméthalat *megöli*, továbbá a tőfeneket dezinficiálja.

TÁRSULATOK—EGYESÜLETEK.

Az Országos Halászati Egyesület választmánya f. évi szeptember hó 26-án ülést tartott, melyen Báró In'ey Pál elnökléte alatt jelen voltak: Répássy Miklós alelnök, Corchus Zoltán, Iklódi-Szabó János, dr. Kovács Vilmos, Kuttner Kálmán, dr. Lukács Károly, Pataky-Beksits Tibor, Schwarz Izidor, Szalkay Zoltán, Br. Szurmay Sándor, Zimmer Ferenc és ifj. Zimmer Ferenc választmányi tagok, Fischer Frigyes ügyv. titkár.

Távollétüket kimentették: Antalffy György, Hirsch Géza, Paluzsa László és dr. Tomcsányi Vilmos Pál.

Elnök üdvözi a nyári szünet után először összegyűlt választmányt és felkéri az ügyvezető titkárt a tárgysorozat ismertetésére.

1. *Titkár* bejelenti, hogy az elmúlt idő alatt a m. kir. földművelésügyi miniszter úrtól megkeresés érkezett a vámtarifákra vonatkozó észrevételek megtétele végett. Minthogy az egyesület 1928. év nyarán e tárgyban nagyterjedelmű és teljesen részletes memorandumot nyújtott be illetékes helyeken, az egyesület ezt a memorandumot újból benyújtotta azzal a bejelentéssel, hogy bármikor kész a halászat ügykörét érintő kérdésekben megfelelő szakérőkkel tárgyalásokon is részt venni.

Tudomásul szolgál.

2. A földművelésügyi miniszter úr 54,712/1929. sz. rendeletével az Országos Halászati Egyesület kérelmére 1000 P támogatást útalványozott.

Tudomásul szolgál.

3. *Titkár* bejelenti, hogy időközben a kaposvári mezőgazdasági kiállítás keretén belül országos halászati kiállítás volt, melyről részletesebb tudósítások a „Halászat“ hasábjain látnak napvilágot. Annyit mindenestre megjegyez, hogy a nagy hőség miatti rendkívüli viszonyok dacára a kiállítás minden tekintetben fényesen sikerült és a legkényesebb szakértők igényeit is kielégítette.

Elnök a titkár jelentését tudomásulvételre ajánlja, azonban el nem mulaszthatja ez alkalommal azt, hogy a kiállításnak ilyen tökéletes rendezéséért úgy az összes kiállítóknak, mint a kaposvári kiállítás halászati csoportja vezetőjének, dr. Goszthony Mihály választmányi tagnak az egyesület legmelegebb köszönetét fejezze ki. A kiállítás megmutatta, hogy magyar pontyanyagunk bátran állítható bármely külföldi fajta mellé, s azzal a versenyt minden tekintetben kiállja.

4. *Titkár* bejelenti, hogy a kormány az egyesület közbenjárására a mezőgazdasági hízalási hitel mintájára a tőgazdáknak 500.000 P 5%-os takarmánybeszerzési hitelt bocsátott rendelkezésre. A hitelt teljes egészében nem vették igénybe, mintegy 20—30.000 P maradt felhasználás nélkül. Minthogy a jelen nehéz gazdasági viszonyok között különös indokának kell annak lenni, hogy a hitel teljes egészében nem került kihasználásra, titkár kéri a tőgazdákat, hogy az eddigi tapasztalataik alapján jelöljék meg azokat a pontokat, amelyek a hitel igénybevételénél nehézségeket okoztak. Újabb tárgyalások során, amennyiben lehetséges, ezeket a nehézségeket ki fogják küszöbölni.

A választmány beható eszmecsere után hozzájárult a titkár javaslatához, s szintén helyesnek tartja, ha a kölcsönt igénybevevő tőgazdák a kölcsön lebonyolítására vonatkozó észrevételeiket az egyesület ügyvezető titkárával közlik.

5. *Titkár* újból felhívja a választmányban jelenlevő tőgazdák figyelmét a „Halászat“-ban már megjelent hirdetésre, hogy a földművelésügyi miniszter úr az állami szikjavító akció keretében kedvezményes mézsport bocsát a gazdák rendelkezésére, amely 15 tonnánként a rendeltetési vasútállomásra szállítva 40 P-be kerül. A lehalásztások után, amikor a tőfeneket hozzáférhetőek lesznek, igen célszerű volna ezt a kedvezményes trágyaanyagot igénybe venni. A mézspór adományozása iránti kérvényeket az Országos Halászati Felügyelőséghez kell benyújtani.

A választmány a figyelmeztetést tudomásul veszi s a titkár útján felkéri a „Halászat“ szerkesztőjét, hogy a mézspór használatára vonatkozólag az újságban rövid ismertetést tegyen közzé.

6. *Titkár* emlékezteti a választmányt arra, hogy a vásárcsarnoki helypénzek, a forgalmi és fogyasztási adó eltörlése, a csarnokba irányított vazónok kiállítási illetteke, a vízdíj szállítása és a nagybani halúzet céljaira szolgáló helyiség megépítése tárgyában még 1927. év nyarán a székesfővároshoz és a minisztériumokhoz az egyesület több kérvényt nyújtott be, amelyek ezideig elintézés nem nyertek. Személyes ismeretség révén meg sürgette az elintézését és azt az értesülést nyerte, hogy célszerű lenne a kérvények elintézését újból szorgalmazni. Kéri erre vonatkozólag a választmány utasítását.

A választmány akként határozott, hogy ez ügyben titkár a Budapestben levő alelnökkel és választmányi tagokkal, különösen Zimmer Ferenc választmányi taggal, aki ezen ügyekkel évek óta foglalkozik, egyetértve járjon el, s a szükséghez képest akár írásban, akár küldöttségileg sürgesse meg a kérvények elintézését.

7. *Elnök* bejelenti, hogy Zimmer Ferenc választmányi tag részéről beadvány érkezett hozzá, amelyben a nyár folyamán a fővárosi utcákon megjelent plakát ügyét kívánja a választmány elé vinni. A plakát szövege: „Vigyázz a gyomrodra; Nyáron élő pontyot vegyél.“ Ezt a szöveget a jegelt hallal való kereskedelemre sérelmesnek tartja s bárha beadványával csak most lépett a választmány elé, mert a nyári szünet ebbeli szándékát meggátolta, abban a reményben teszi ezt, hogy a jövőben ilyen reklám megjelenése meggátolatlak.

Elnök kijelenti, hogy az egyesület működési célja és eddigi gyakorlata szerint a halpropaganda ügye az egyesület hatáskörébe tartozik, s amennyire köszönettel veszi azt, hogy egyesek a propagandára külön is áldoznak, épen a propaganda egyöntetűsége és irányítása szempontjából felkéri a propagandára áldozni akarókat, hogy a halászat egyetemét érdeklő propaganda jellegű hirdetéseiket az Országos Halászati Egyesületen keresztül eszközöljék.

8. Tagul jelentkeztek: A Szob-Kővári-Ipolyi Halászati Társulat, Vámosmikola és Katona Ernő könyvkereskedő, Budapest. A választmány a jelentkezőket a közgyűlés utólagos jóváhagyása reményében tagokul felveszi.

A Dunaszekcső-Drávatoroki Halászati Társulat f. évi szeptember hó 24-én Dokupil Adolf erdőfőtanácsos elnöklete alatt Mohácson rendkívüli közgyűlést tartott, melynek főtárgya a társulat kötelékébe tartozó vizeknek árlejtés útján való bérbeadása volt.

Az első üzemszakaszt Holczer János 125 kg-ért kat. holdanként kívánta mint legtöbbet ígérő bérbevenni. A társulat az ajánlatot nem tartotta megfelelőnek és bizottságot küldött ki, amely az értékesítés tárgyában a közgyűlés utólagos jóváhagyása mellett teljhatalmúan dönt. A II. üzemszakaszt kat. holdanként 170 kg halért Cserhádi Sándor pécsi halkereskedő, a III. üzemszakaszt 150 kg halért kat. holdanként Frigyes fgg. uradalma vette bérbe.

A közgyűlés egyúttal a kölkedi közbirtokosságnak halászati berkiutalása iránti kérelmét, továbbá a mohácsi legelő-közbirtokosságnak az érdekeltségi kiutatás kiegészítése iránti kérelmét intézte el.

F.

A Csongrád-Szeged tiszai halászati társulat f. évi szeptember hó 7-én Szegeden tartotta rendes évi közgyűlését dr. Szakács József elnökle alatt.

Elnök a gyűlés megnyitása után megemlékezett arról, hogy a társulat ezelőtt 30 évvel alakult meg, Dr. Csathó Zsigmond, Csongrád vármegye akkori alispánjának elnöklete alatt. Ezen alkalommal az elnök méltatja *Novobaczky Győző* ny. városi tanácsnok érdemeit, aki a társulat megalakulása óta az ügyvezető igazgatói teendőket kiváló buzgósággal és szakértelemmel látta el. Javaslatára a közgyűlés jegyzőkönyvi köszönetet mond eredményes működéséért.

A tárgysorozatba felvett adminisztratív jellegű ügyek tárgyalása után a közgyűlés a számvizsgáló-bizottság előterjesztése alapján az 1928. évi pénztári számadásokat helybenhagyólag tudomásul vette, és az ügyvezető igazgató előterjesztése alapján az 1929. évre a kiadások fedezésére 1360 pengő költséget irányzott elő, amelyből 180 pengőt a bírság, kamat stb. címen befolyó bevételek, 1180 pengőt pedig a társulati tagok hozzájárulása fog fedezni.

I.

ÚJDONSÁGOK—VEGYESEK.

Német halászati szakértők látogatása Magyarországon. Szeptember hó utolsó napjaiban a Német Halászati Egyesület bécsi vándorgyűlése után (melyről lapunk jelen számában bővebb ismertetést közlünk) két kiváló német halászati biológus látogatott el hazánkba. Bécsből jött *Dr. H. H. Wundsch*, a berlini mezőgazdasági főiskolán a halászat és haltenyésztés tanára s a friedrichshageni országos porosz halászati intézet igazgatója, Tihanyból pedig *Dr. W. Wunder* breslaui egyetemi magántanár, a sziléziai tógazdák egyesületének halászati szakértője, aki előzően a tihanyi Biológiai Kutató Intézetben hosszabb ideig dolgozott. Mindketten csaknem egyszerre jöttek s találkozhattak is még Budapesten. A földművelésügyi minisztérium halászati osztálya és a m. kir. halélettani és szennyvíztisztító kísérleti állomás igazgatósága a külföldi vendégek kalauzolásával *Unger Emil dr.-t* bízta meg.

Dr. Wundsch professzor a halélettani állomáson tett látogatása után a tatai tógazdaságot és a Balaton Halászati R.-T. üzemét és halászatát tanulmányozta. *Dr. Wunder* pedig a Magyar Tógazdaságok R.-T. bicskei haltenyésztő telepét látogatta meg. A látottakkal nagyon meg volt elégedve mindkét szakember, akikkel egyébként már régóta leveleztünk, illetve személyes ismeretségben is voltunk, s akik útjukban mindenütt tapasztalták az igazi magyar vendégszeretetet is.

A kaposvári kiállítás halászati csoportjáról jelen számunkban kimerítő leírást találnak olvasóink. *Meller Henrik* csurgói haltenyésztő tagtársunk kérésére e helyen is készséggel megállapítjuk, hogy ő is aranyéremmel lett kitüntetve. Vele együtt más kitüntetett kiállítók a Halászat szeptemberi számában „A kaposvári kiállítás halászati csoportjának tanulságai” c. közleményben azért nem lettek megemlítve, mert az a közlemény kifejezetten csak a *tanulságokat* akarta tárgyalni.

A Tisza halászata hajdan. Egy százesztendő, régi, kis könyvet lapozgattam. Németül írta két kassai kereskedő, de igaz magyar szívvel. A tokaji borvidékről, a „Hegyalja”-ról szól (Das Tokayer Weingebirge und dessen Umgebung, genannt: Hegyalja.

Von I. Mohl und A. G. Laszgallner. Kaschau 1828.). Igazán meghatározó az aszeret, amellyel Magyarországnak ezt a bor-paradicsomát leírják s a külföldi rosszakaratú álhírekkel szemben megvédelmezik. Bennünket is érdekelhet a lelkes kis könyv, mert a vidék ismertetése közben megemlékeznek a Tiszáról s annak halászatáról is. A 100 év előtti híradás a következőképp szól:

„Figyelemre méltó ez a folyó gazdag halászata miatt is. *Szolnok*-tól lefelé a legízletesebb ponty sok ezer mázsája, levegőn szárítva és füstölve, értékesül a kereskedelem útján, némely földbirtokosnak jelentékeny évi jövedelmet hozva. Nagyon számottevő a mindenfajta, élő és friss hallal üzött kereskedelem is, valamint a kecsge-, tok- és vízfogás is és a *szegedi* halaspiac mindig látványosság számba megy.

Még egy különös sajátossága, úgy látszik csakis ezé a szép folyóé, az, hogy rossz vagy szűk esztendőben a halak oly rendkívüli mértékben elszaporodnak benne, hogy szaguk (!) messze érezhető. Sokszor beáll ez a nagy szaporaság bő esztendőben is, de akkor az egyszerű ember, akinek figyelmét ritkán kerülik el az ilyen természetjelenségek, számbaveszi élelmiszer-készleteit, mert ritkán marad el a rettegett szűk esztendő. Megmagyarázhatlan itt is a jóságos gondviselés; de mindig a hiányzó javak pótlására irányul.

Téves az a vélekedés, talán előítélet is, hogy a tiszai halak izszipizűek, ami egyáltalán nem igaz; más halakhoz képest kövérek, de igen jóízűek, kitűnőek; az ú. n. *kecsge*t nagy tömegekben fogják és sohasem izsapos vízben. A folyó fenéke a hegységben sziklás, a síkon tiszta, folyami homok. *Tokaj* városa nevét bizonyára a valamikor még bőségesebb *tok*-fogásoktól kapta.“

Rm.

Franciaország haltermése. A „Halászat” múlt számában a „Cottbus”-ról szóló híradás megemlékszik arról is, hogy ott az egyik nagykereskedő, aki kint járt Franciaországban, statisztikai adatokat olvasott fel Franciaország pontytermelési viszonyairól. A közölt számok: 176.000 hektár tógazdaság (?), abból 60.000 hektár intenzív kezelés alatt, a közelebbi években várható 200.000 q pontytermés s i. t. egyenesen megdőbbszűntek. Első pillanatra is bizonyos azonban, hogy itt valami tévedés van. Hiszen 200.000 q pontytermés körülbelül a kétszerese volna Közép-Európa (Németország, Magyarország, Jugoszlávia, Cseh-Szlovákia és Lengyelország) pontytermésének!

A tévedés onnét eredt, hogy a „L'acclimatation” című francia szaklapban, — amely az állattenyésztők (szarvasmarha, ló, baromfi stb.) lapja, tehát nem halászati szaklap, — az 1928. évi április 19. számban *Henri Bin* aláírással egy cikk jelent meg, amely a pontytenyésztés előrehaladásával foglalkozik. Ennek a cikknek bevezető részében olvashatók az alábbiakban magyar fordításban közölték:

„A legújabb statisztika szerint Franciaországban 176.000 hektár állóvíz van.

Mármost az a feltevés, hogy azok a tavak, amelyek alkalmasak halászatilag való kihasználásra, ennek a felületnek legalább kétharmadára becsülhetők, ez körülbelül 120.000 hektár, amihez Elzász-Lotharingia tavai 4128 hektárral járulnak hozzá.

Egy hektár pontytenyésztésre használt s szakszerűen kezelt tófelület evenkint 150—200 kilogramm jól eladható halat hozhat, sőt annál még jóval nagyobb termést is.“

Amint látható, a Cottbus-ban felolvasott számadatok egyeznek ezekkel a számadatokkal, azzal a különbséggel mégis, hogy a francia cikk nem tógazdaságokról, hanem csak állóvizekről beszél a 176.000 hektárral kapcsolatban. A többi pedig a cikkben mind csak *feltevés* és pedig a pontytenyésztés terén valószínűleg gyakorlatilag egyáltalán nem működött író feltevése.

Ennek a mi „feltevésünknek” a valószínűségét igazolják egy másik francia szakírónak az adatai. Ez a szakíró *Hirsch M.* nyug. erdészeti felügyelő, akinek jelentősége mint gyakorlati szakemberé kitűnik abból, hogy az 1928. december havában a párisi „Grand-Palais”-ban rendezett halászati kiállításon a nagy díjat (Grandprix) nyerte meg, amely nagy díj a köztársaság elnöke által felajánlott sèvres-i váza volt (Bulletin Français de Pisciculture, 1929. Nr. 7. p. 174.). *Hirsch M.* még 1926-ban egy emlékiratot dolgozott ki (Bulletin Français de Pisciculture, 1929. Nr. 9.), amely az „Union Nationale des Syndicats de l'Étang”, a francia tógazdák egyesületének reorganizációjára vonatkozik. Ebben az emlékiratban jelzi, hogy 1924-ben 25.000 hektárra adták meg az egyesület tagjai által képviselt tógazdaságok terjedelmét, — de hozzát teszi, hogy ez kissé túlsok volt s ő mint találhatóbb számot a *20.000 hektárt* jelzi. Ebben az egyesületben Franciaország legjelentékenyebb tógazdaságai csoportosulnak, így hát alig lehet számottevő, ami tógazdaság még rajtuk kívül van Franciaországban. Ezen az alapon kell tehát a Franciaországból várható haltermést megbecsülni s akkor bizonyára jóval kisebb számokat kapunk a Cottbus-ban hallottaknál.

Rm.

Árjegyzés. A Halbizományi és Halértékesítő rt. és a Zimmer Ferenc halkereskedelmi rt.-tól nyert értesítés szerint szeptember hó folyamán a *nagybani* halárak kilogrammonként a következők voltak:

Édesvizi élőponty	{	nagy	2.50—	—	P
		közép	2.20—	—	"
		kicsi	1.80—	2.00	"
Édesvizi jegeltponty	{	nagy	1.70—	—	"
		közép	1.0—	—	"
		kicsi	1.20—	—	"
Balatoni fogas	{	I. oszt.	7.00—	—	"
		II. oszt.	5.00—	—	"
		III. oszt.	4.00—	—	"
		IV. oszt.	3.00—	—	"
Dunai süllő	{	I. oszt.	—	—	"
		II. oszt.	3.50—	—	"
		III. oszt.	3.20—	—	"
		IV. oszt.	2.40—	—	"
Harcsa	{	nagy	4.50—	5.00	"
		közép	3.60—	—	"
		kicsi	2.80—	—	"
Márna		1.20—	1.80	"	
Őn		1.20—	1.80	"	
Balatoni keszeg		0.60—	0.80	"	
Kecsege		3.20—	4.50	"	

Irányzat lanyha, kereslet minimális.

A lap kiadásáért felelős: Dr. Unger Emil.

MAGYAR TÓGAZDASÁGOK R.T.

Több mint 6000 katasztrális hold terjedelmű tó gazdaságai közül az alábbi helyeken:

Balatonföldvár, Bia, Bicske, Csoór, Gelej, Hortobágy, Iszszaszentgyörgy, Konyár, Mike, Nagyláng, Orpuszta, Pellérd, Sárd, Sárszentmiklós, Sáregres, Somogysszentmiklós, Szabadbattyán, Tápíószecső, Tüsképuszta, Varászló szállít tenyésztésre nemestörzsű egy- és kétnyaras pontyot, pontyanyákat, harcsa-, fogassüllő-ivadékokot, fogassüllő-ikrát.

TELEFÓN:
AUT. 122-37.

BUDAPEST
V., Széchenyi-utca 1.

részvénytársaság

Halkereskedelmi

Veszünk és eladunk bármily mennyiségű élő és jegelt halat.

ZIMMER FERENC

TELEFÓN:

Közp. vásárcsarnok:
Aut. 854-48.

Fióközlet: V., József-tér 13.
Aut. 816-79.

Iroda: VIII., Horánszky-utca 18.
Iózsef 335-39.

Budapest IX., Központi-

vásárcsarnok

BARTA LIPÓTNÉ

HALKERESKEDŐ

BUDAPEST IX.,
KÖZP. VÁSÁRCSARNOK.

TELEFÓNSZÁM

IRODA: AUT. 850-71.
ÜZLET: AUT. 855-84.

HALÁSZHÁLÓ

puha inslég és kötél, hálófonal, para-fa-alattság, rebzsinór minden mennyiségben kapható

ÁDÁM MIKSA
R.-T.-NÁL BUDAPEST

Főüzlet: IV. Ferenc József-rakpart 6-7
A Ferenc József-híd és Erzsébet-híd között
Telefón: Aut. 843-10.

Fióközlet: VII. Thököly-út 16 szám
A Keleti pályaudvar ind. oldalával szemközt
Telefón: József 361-71.

HALBIZOMÁNYI ÉS HALÉRTÉKESÍTŐ

R.-T. HALNAGYKERESKEDÉS

BUDAPEST

Telep és iroda: Elárusító hely: Központi iroda:
IX, Csarnok-tér 5 IX, Közp. vásárcsarnok V, Széchenyi-u 1
T.: Aut. 122-37

Telefonszám:

Nappal ■
Aut. 856-36.
Éjjel ■
Aut. 105-32.
Szállítási osztály: József 348-48.

Megvesszük tógazdaságok egész haltermését, szállítunk a Magyar Tógazdaságok r.t. kezelésében levő tógazdaságokból elsőrendű gyorsnövésű cseh, bajor egy és kétnyaras pontyokat, anyapontyokat minden más tenyészhalat, megtermékenyített fogassüllőikrát, valamint etetési üzemre berendezett tógazdaságok részére különféle haltakarmányt.

STEINER MÁRKUS

hálnagykereskedő

vező feltételek mellett intézek el.

Bizományi eladásokat ked-

ségtű élő és jegelt halat.

BUDAPEST

IX. ker. Közp. vásárcsarnok.

Iroda: IX., Erkel-utca 11.

Telefonszám:
Aut. 866-19.

Veszek és eladok bármily mennyi-